

Gündem

TSKB Ekonomik Araştırmalar
2 Aralık 2019 Pazartesi

Piyasalarda Bugün

Cuma günü küresel risk iştahı görece zayıf bir seyir izlese de yeni haftaya toparlanarak başladı. ABD'deki Şükran Günü tatili sonrasında makroekonomik veri akışı sakinken jeopolitik belirsizlikler riskli varlıklarda satışa yol açmıştı. Güvenli limanlara yönelik talep ılımlı seyrederken bu haftaki OPEC toplantısı öncesinde petrol fiyatlarında %1,9'luk sert düşüş yaşanmıştı. Bu ortamda Türk finansal varlıklar ise küresel eğilimlerle uyumlu seyretmişti. Borsa İstanbul'da gösterge endeksler hafif gerilerken tahvil faizleri yataya yakın kapandılar. TL ise dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet karşısında %0,2 oranında değer kazanmıştı. Yeni haftaya küresel piyasalar güçlü Kasım ayı Çin PMI verileriyle toparlanarak başladılar. Haftanın ilerleyen günlerinde küresel piyasalarda OPEC toplantısının yanında ABD Kasım ayı tarım dışı istihdam, ISM ve birçok ekonomide açıklanacak Kasım ayı PMI verileri takip edilecek. Yurtiçinde ise bugün 2019 üçüncü çeyrek GSYH, yarın Kasım enflasyon verileri, Perşembe günü ise TCMB 2020 Para ve Kur Politikası metni finansal varlıkların seyri açısından önemli olabilecek.

TCMB 2019 yılı Kasım dönemi Finansal İstikrar Raporu'nu yayınladı. Raporunda TCMB, makrofinansal görünümün 2019 başından itibaren iyileşmeye başladığını değerlendirirken üçüncü çeyrekte kayda değer bir iyileşme kaydedildiğine dikkat çekti. Bu gelişmede, küresel koşulların ılımlı desteği, yurt içi makroekonomik dengelenme süreci, finansal olmayan kesimin borçluluğundaki azalma eğilimi ve banka finansallarındaki olumlu gidişatın etkili olduğu belirtildi. Eylül ayına kadar zayıf seyreden bankacılık sektörü kredi büyümesinin önümüzdeki dönemde genele yayılacağı ve iktisadi faaliyetteki toparlanmayla birlikte sektörün aktif kalitesine olumlu yansıtacağı bekleniyor. Raporunda hanehalkı borçluluğu düşük seviyesini korurken geçmişte alınan makro ihtiyati tedbirlerin etkisiyle bireysel kredilerde takipteki alacaklarda artışın ılımlı kaldığına dikkat çekildi. Bununla birlikte, ekonomideki dengelenme süreci içerisinde yatırım talebinin zayıflamasıyla reel sektörün de borçluluk oranının gerilediği vurgulanıyor.

Takvim

- 2-Ara** TÜİK, GSYH büyümesi, 3Ç19
Euro Bölgesi, İmalat PMI, Kasım
- 3-Ara** TÜİK, Enflasyon, Kasım
- 4-Ara** TCMB, Reel efektif döviz kuru, Kasım
ABD, ADP tarım dışı istihdam değişimi, Kasım
- 5-Ara** TCMB, 2020 yılı para ve kur politikası metni
Euro Bölgesi, GSYH büyümesi (öncü), 3Ç19
Almanya, Fabrika siparişleri, Ekim
- 6-Ara** Hazine, Nakit gerçekleşmeleri, Kasım
Almanya, Sanayi üretimi, Ekim
ABD, Tarım dışı istihdam değişimi, Kasım
ABD, İşsizlik oranı, Kasım
ABD, Ortalama saatlik kazançlar, Kasım

Hisse Senetleri	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
BIST-100	106,904	-0.21%	8.57%	17.13%
BIST-30	131,303	-0.35%	8.28%	14.83%
XUSIN	126,563	0.50%	9.80%	20.68%
XBANK	150,001	-0.40%	9.69%	27.40%

Kur	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Dolar/TL	5.7460	-0.08%	0.77%	8.67%
Euro/TL	6.3336	-0.01%	-0.69%	4.65%
Sepet Kur*	6.0382	-0.18%	0.07%	6.42%
Euro/Dolar	1.1015	0.07%	-1.28%	-3.96%
Dolar/JPY	109.51	0.01%	1.37%	-0.05%
DXY	98.2730	0.04%	1.06%	2.22%
*%50 Dolar/TL + %50 Euro/TL				

Tahvil - Bono (Bileşik Getiri)	En son	Bir Önceki
TR - 2 yıllık tahvil (TRT131119T19)	12.14%	12.14%
TR - 10 yıllık tahvil (TRT080328T15)	12.44%	12.49%
TR - Eurobond (17 Şubat 2045)	6.69%	6.54%
ABD - 10 yıllık tahvil	1.81%	1.78%

TSKB Eurobondları	Kupon	Fiyat	Getiri
22 Nisan 2020	5.125%	101.23	1.905%
18 Mayıs 2021	4.875%	100.79	4.312%

Emtia	En son	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Altın (Dolar/ons)	1463.90	0.40%	-3.28%	14.12%
Reuters/Jefferies CRB*	190.60	-2.04%	-0.01%	6.11%
Brent (Dolar/varil)	60.49	-1.86%	-1.38%	12.73%
Doğalgaz (TL/stdm3)	2.28	3.55%	3.94%	-19.66%

* Thomson Reuters/CoreCommodity CRB Commodity Total Return Index

Piyasalarda Bugün

TÜİK Ekim ayı dış ticaret istatistiklerini açıkladı. Ekim'de ihracat geçen yılın aynı dönemine göre %0,1 azalarak 15,7 milyar dolar olurken yıllık bazda %8,0 artış kaydeden ithalat 17,5 milyar dolara yükseldi. İthalattaki artış büyük ölçüde geçen yıl Ekim'deki zayıf bazı yansıtırken dış ticaret açığı Ekim 2018'deki 492 milyon dolardan 1,8 milyar dolara çıktı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış veriler ise Ekim'de ihracatta bir önceki aya göre %0,5 azalışa karşın ithalatta %3,6'a işaret ediyorlar. Altın hariç verilere göre ise Ekim'de yıllık bazda ihracatta %1,2, ithalatta %1,7 artış yaşandı. Böylece altın hariç açık geçen yıl Ekim'deki 388,6 milyon dolardan sınırlı bir genişleme ile 463,9 milyar dolara çıktı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Aralık-Şubat dönemi borçlanma stratejisini açıkladı. Buna göre, Hazine Aralık'ta 11,7 milyar TL iç borç geri ödemesine karşın 11,2 milyar TL iç borçlanma planlıyor. Bununla birlikte Hazine, Ocak ve Şubat aylarında sırasıyla 23,6 milyar TL ve 25,0 milyar TL'lik vadesi gelen iç borcuna karşılık 24,4 ve 26,0 milyar TL iç borçlanma gerçekleştirecek.

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Kasım ayı geçinme endeksi sonuçlarını açıkladı. Buna göre şehirde Kasım'da tüketici fiyatları bir önceki aya göre %0,45 artarken yıllık enflasyon %11,28'den %12,05'e yükseldi. Gıda, konut, ev eşyası ve sağlık gruplarında fiyat artışları yaşanırken giyim, eğitim ve ulaştırma gruplarındaki düşüşler genel endeksteeki yükselişi sınırladılar.

Çin'de Kasım ayı PMI verileri beklentilerin üzerinde güçlü geldi. Ekim'de 49,3 olan imalat sanayi resmi PMI Kasım'da 49,5 olan tahminleri aşarak 50,2'ye yükselirken hizmet sektörü PMI 52,8'den 54,4'e çıktı. Böylece bileşik PMI aynı dönemde 52,0'dan 53,7'ye yükseldi. Benzer şekilde Caixin özel sektör imalat sanayi PMI ise Ekim'deki 51,7'den 51,4'e düşeceği beklentilerine karşın 51,8'e yükseldi.

İran'a yönelik ödemelerin INSTEX üzerinden yapılmasına 6 ülke daha katıldı. Avrupa şirketlerini İran ile ticarete ABD yaptırımlarından korumayı, İran ile nükleer anlaşmayı ve ticareti meşru çerçevede devam ettirmeyi amaçlayan INSTEX'e Belçika, Danimarka, Finlandiya, Hollanda, Norveç ile İsveç hissedar olarak katıldı. Tahran yönetimini nükleer anlaşmada tutmak isteyen Almanya, İngiltere ile Fransa, İran'la ticareti kolaylaştırmak ve Avrupalı şirketleri ABD'nin yaptırımlarından korumak için Ocak 2019'da INSTEX'ı kurmuştu.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) Ekim ayı verilerini açıkladı. Buna göre Türk bankacılık sektöründe krediler Ekim itibarıyla geçen yılın aynı dönemine göre %4,1 artışla 2 trilyon 563 milyar TL seviyesine çıkarken mevduatlar yıllık bazda %17,5 artışla 2 trilyon 421 milyar TL'ye çıktı. Kredilerde YP kredilerdeki daralmanın hız kestiği görülürken TL kredilerde yıllık bazda %4,4'ten %7,4'e hızlandı. Mevduatlar da ise hem TL hem de YP'de canlanma görüldü. Böylece sektörde kredi-mevduat rasyosu 2018 ortalarındaki %123'lerden %105,9'a inmiş oldu. Bununla birlikte, Türk bankacılık sektörünün 2018 Ocak-Ekim döneminde 45 milyar 891 milyon lira olan net kârı, 2019'un aynı döneminde 41 milyar 300 milyon lira olarak gerçekleşti. Sektör sadece Ekim'de 5 milyar 148 milyon liralık net dönem kârı elde ederken bankaların Ekim kârı, geçen yılın aynı ayına kıyasla %12,7 artış gösterdi. Verilere göre, bankaların yılın 10 ayında elde ettiği toplam faiz geliri, Ekim sonunda geçen yılın aynı dönemine kıyasla %21,4 artarak 355 milyar lirayı aştı. Geçen yılın Ekim sonunda bu rakam 293 milyar lira düzeyinde bulunuyordu. Bankalar, Ocak-Ekim döneminde kredilerden 272,1 milyar lira faiz geliri sağladı. Söz konusu gelirin 52,3 milyar lirası tüketici kredilerinden, 12,1 milyar lirası kredi kartlarından, 31,4 milyar lirası taksitli ticari kredilerden ve 176,3 milyar lirası diğer kredilerden alınan faizlerden oluştu. Bu sonuçlarla sektörün Ekim 2018'de 18,19 olan standart sermaye yeterlilik oranı bu sene %18,48'e yükseldi.

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

Yapı Kredi Bankası (YKBK) – Koç Holding ve diğer küçük ortaklar, Koç Finansal Hizmetler'de Unicredit'in sahip olduğu payların tamamını 6,42 milyar TL'ye satın almak üzere anlaşta. Ayrıca Koç Holding, banka sermayesinin %9,02'sine denk gelen hisseyi, hisse başına 2,12 TL olmak üzere toplam 1,62 milyar TL'ye UniCredit'ten alacak. UniCredit ve Koç Grubu'nun dolaylı %50-50 ortaklığı sona ererken, Unicredit'in Yapı Kredi sermayesinde doğrudan %31,93 payı kalmaya devam edecek.

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

Doğtaş Kelebek (DGKLB) – Güncellediği 2019 beklentilerine göre satış gelirleri büyümesini %5, satış kanalları büyümesini %10, FAVÖK marjını %10-%11 olarak öngördüklerini açıkladı. Şirket 2020 yılı için ise bu alanlarda belirlenen hedefler sırasıyla %27-%30, %13-%15 ve %13-%15 oldu.

BOTAŞ doğal gaz depolama başvuruları 25 Aralık'a kadar yapılabilir. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), BOTAŞ Silivri Yeraltı Doğal Gaz Depolama Tesisi Temel Kullanım Usul ve Esasları'nda (KUE) yaptığı düzenleme ile 1 Aralık gününe kadar yapılması gereken başvuruların, 2020 yılına mahsus olmak üzere 25 Aralık gününe kadar yapılacağı hükmünü getirdi. Aynı düzenleme, başvuruların değerlendirilmesi sonrasında kalacak olan atıl kapasitenin, BOTAŞ tarafından ve sadece 2020 yılı için, 1 Ocak günü değil, 22 Ocak günü ilan edileceğini de bildirdi.

Gelir İdaresi Başkanlığı, kayıt dışı ekonomiyle mücadele çalışmaları kapsamında belirli alanlar ve sektörlerle yöneldi. Kayıt dışı ekonomiyle mücadele konusundaki çalışmalarını hızlandıran Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB), nakit ekonomisi ve dış ticaret konuları ile akaryakıt, inşaat, tütün ile alkollü içecekler, tarım ile gıda sektörlerindeki kayıt dışılığın azaltılması için düzenlediği çalıştaylarda bu alanlardaki açığın nedenlerini ve çözüm önerilerini araştırıyor.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın açıkladığı verilere göre 2019 yılı Ekim ayında Türkiye'yi ziyaret eden yabancı ziyaretçi sayısı 4 milyon 292 bin olarak gerçekleşti. Bu rakam, geçen yılın aynı ayına göre %14,3'lük bir artışı ifade ediyor. Ekim ayında Rusya pazarı %31 büyüyerek 792 bin olarak gerçekleşirken, Almanya pazarı %9 artışla 640 bin oldu. Ocak-Ekim döneminde gelen yabancı ziyaretçi sayısı yıllık bazda %14,5 yükseliş gösterdi ve 40,72 milyon oldu.

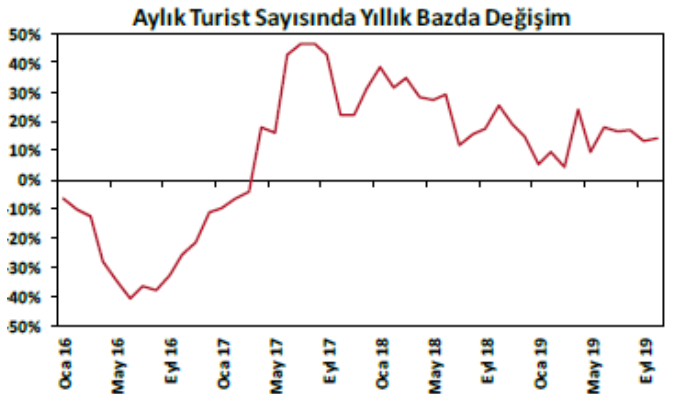
BMW ve Çinli ortağı Great Wall Motor Çin'de yeni bir elektrikli otomobil fabrikası kuracak. Fabrikanın yılda 160 bin araç üretim kapasitesine sahip olacağı belirtildi. Kurulacak bu yeni fabrikada BMW'nin MINI markası altında

elektrikli otomobil üretilecek. Tesis ayrıca Great Wall Motor'un geliştirdiği modellerin de üretimini yapacak. 650 milyon euro yatırım ile Zhangjiagang kentinde kurulacak olan ve 3 bin kişiye istihdam sağlayacak yeni fabrikanın inşası 2022 yılında tamamlanacak.

Meyve suyu üreticisi DİMES, China Eastern Airlines ile ilk yıl için 5 milyon lira gelir beklenen 5 yıllık anlaşma imzaladı. Bir süredir yer aldıkları Çin pazarında farklı kanallarla satışa odaklandıklarını ifade eden DİMES'in İzmir'deki fabrikasının müdürü Aydın Göcen, dünyanın en büyük 7. büyük hava yolu şirketi olan China Eastern Airlines'ın 177'den fazla ülkeye yılda 130 milyon yolcu taşıdığını belirtti. Firmanın first class ve business class yolcularına portakal suyu ikramı ile başlayacaklarını kaydeden Göcen, ilk yıl için 600 ton portakal suyu vermeyi öngördüklerini sözlerine ekledi.

Şişecam İtalya'daki ikinci üretim tesisini devreye aldı. Planlanandan iki ay önce üretime geçen Manfredonia tesisinin resmi açılışına katılan İtalya Başbakanı Prof. Dr. Giuseppe Conte "Şişecam deyince düzcam alanında Avrupa'da lider dünyada ilk beşte olan uluslararası bir şirketten bahsediyoruz. Şişecam hem ekonomik hem de çevresel açıdan sürdürülebilir bir proje ile geldi ve bu tesisi faaliyete geçirerek önemli bir adım attı, Şişecam Topluluğu da bu yatırımdan çok memnun kalacaktır" diye konuştu. Geçtiğimiz yıl Haziran ayında Monte Sant'Angelo'da yer alan Manfredonia tesisini satın alan Topluluk, 2016 yılında da İtalya'nın kuzeyinde yer alan Porto Nogaro tesisini bünyesine katmıştı.

Efsane Cuma'da 2 milyon 265 bin ürün satıldı. Related Digital'ın açıkladığı verilere göre, Efsane Cuma kampanyaları, geçen yıla oranla markaların satışlarında iki kat artış yaşanmasını sağladı. En çok sipariş verilen saat dilimi 00:00-01:00 olurken, en çok sipariş de 22-34 yaş aralığındaki kullanıcılardan geldi. Kullanıcıların %75'i mobilden gelirken, satışların %60'ı bilgisayardan gerçekleşti. Konuyla ilgili görüş belirten Related

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

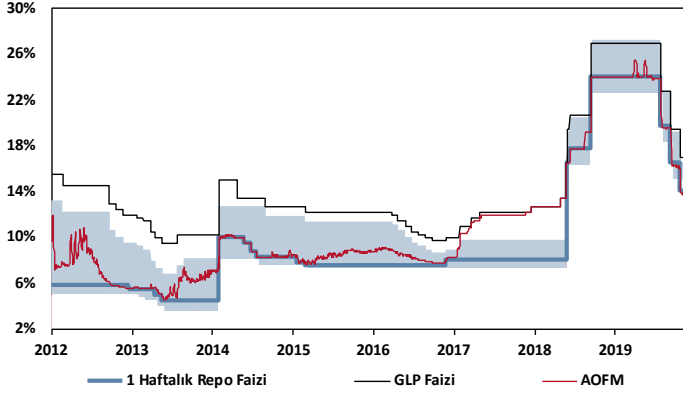
Digital Üst Yöneticisi (CEO) Sedat Kılıç Efsane Cuma kampanyalarının yoğun olarak yapıldığı ülkelerde insanların %58'inin en az 1 şey satın aldığına dikkati çekerek şunları kaydetti: "Dünya genelinde erkekler, kadınlara göre daha fazla alışveriş yapıyor. Bu oran %53'e, %47. Ülkemizde ise %58 oran ile kadınlar Efsane Cuma'da daha fazla alışveriş yapıyor. Kullanıcıların yaş ortalamasına baktığımızda da ilginç bilgiler ortaya çıkıyor. Örneğin sepet ortalaması en düşük olan grup 30 yaş altındakiler. Ancak totalde en çok alışveriş yapanlar da yine 30 yaş altındakiler."

Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı'nın (TANAP) Avrupa bağlantısı gerçekleştirildi. TANAP'ın bağlandığı Trans-Adriyatik Boru Hattı'na (TAP) ilk test gazı basıldı. TANAP'a başarıyla bağlanan TAP projesi ile Hazar Denizi'nden çıkartılan doğal gaz Yunanistan, Arnavutluk ve Adriyatik Denizi üzerinden İtalya'ya taşınacak.

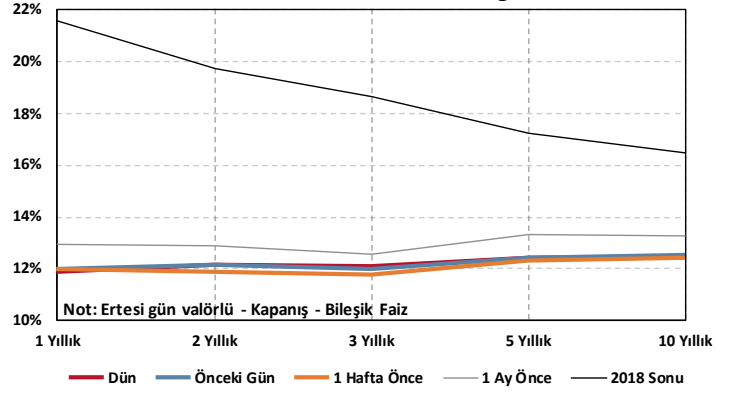
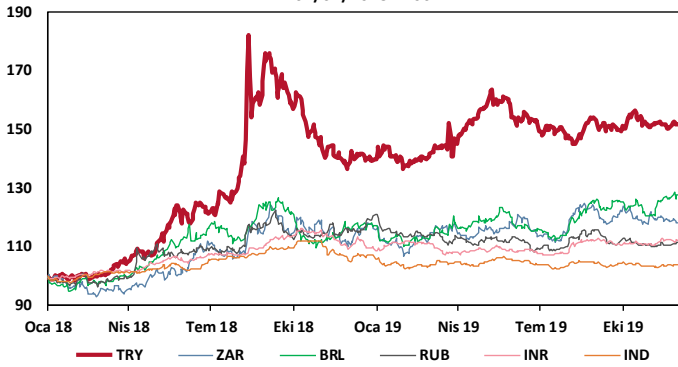
Egzoz ölçümünde yeni dönem yılbaşında başlıyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın, egzoz gazı emisyon ölçümünü yaptırmayan araçların trafikte otomatik saptanıp cezai işlem uygulayacağı Egzoz Gazı Emisyon Denetim Sistemi (EGEDES), 1 Ocak 2020 itibarıyla Ankara'da, altı ay içerisinde ise Türkiye genelinde hayata geçecek.

Shell, piroliz yöntemi ile doğada zor çözünen plastiklerin geri dönüşümünden elde ettiği hammaddeden kimyasal üretimine başladığını duyurdu. Shell 2025 yılına kadar dünya çapındaki kimyasal üretim tesislerinde yılda bir milyon ton plastik atık kullanmayı hedefliyor. Shell, plastik atıkların geri dönüşümü konusunda Atlanta merkezli Nexus Fuels LLC ile iş birliği yapıyor.

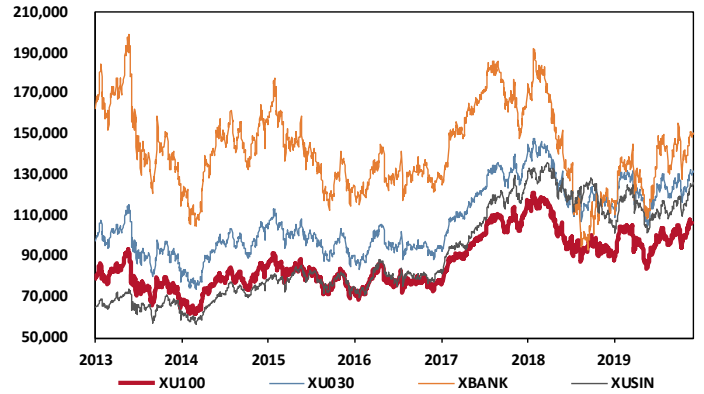
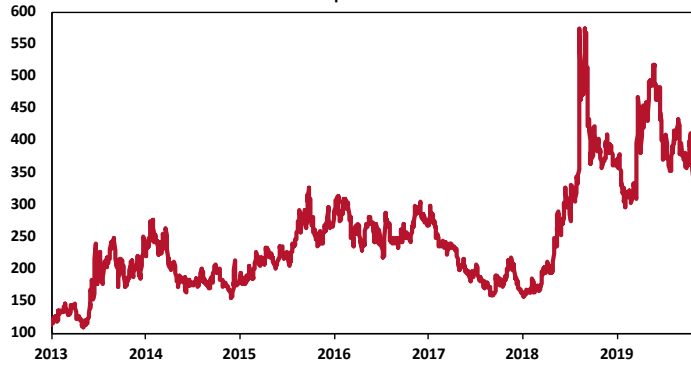
TCMB Faiz Koridoru

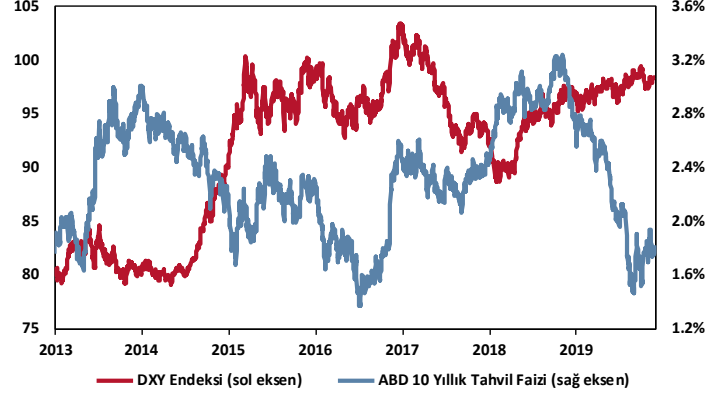
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi

USD / GOÜ Para Birimleri
01/01/2018 = 100

Hisse Endeksleri

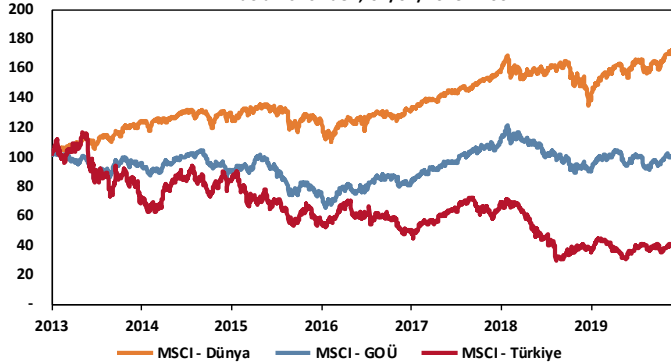
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi
baz puan

Dolar Endeksi ve 10 Yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

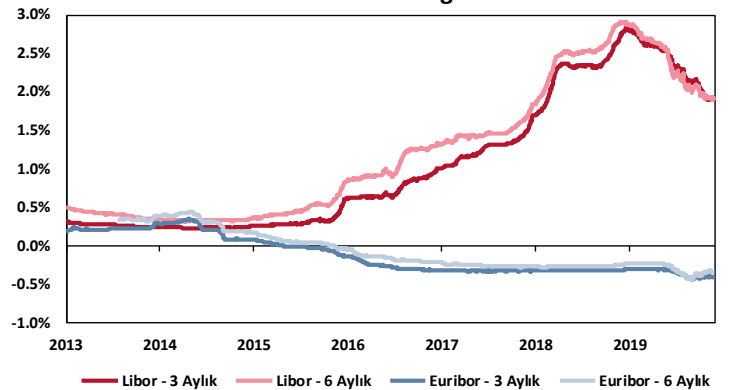

MSCI Hisse Endeksleri

ABD doları cinsinden, 01/01/2013 = 100

Küresel Gösterge Faizler

TSKB

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81

FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

2019 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr